

Иван Вазов

Пастирят

(На поп Т-ев)

Ти можеше мирен, спокоен да бъдеш,
дотоам да не мислиш, далеч да не съдиш,
корав и безчувствен към чужда беда,
със каменно сърце и с ледна душа;
ти можеше, вместо да браниш народа,
да гледаш по-много за твоята угода,
канона да пазиш, вода да светиш,
да пееш, да ръсиш, да пиеш, да спиш.
Сирака, що плаче, скръбта, що се моли,
сюрмаха, що турчин ограби, оголи,
жената, що вайка на вратня ти там,
обляна във сълзи, покрита със срам;
момата, що силят туркиня да стане,
и брат ти, що гине от кървави рани,
и тез, що си дигат напрасно гласът
да искат защита и правда, и съд;
и тия, що гният във влажна затворка,
не трябваше в тебе да имат подпорка,
когато ти сам си доволен, честит,
децата ти пълни, корема ти сит.
Ти трябваше, колчем при съдника влязваш
не правда да дириш, а евет да казваш;
да пъдиш, презираш тоз, който е слаб,
на силний да бъдеш покорен и раб,
слуга на кир Жека, слуга на Хасана;
на корист нищожна, по страст неразбрана,
да предадеш даже най-храбрия син,
тъй както пред време стори друг един
със твоего расо и звание свято...¹
По тоз мъдър начин, със тоя способ

ти щеше да бъдеш най-честният поп,
угоден на бога и прав пред агата. –

Не щях да те видя, както те видях
със вързани ръце, облян в пот и прах,
ругаян и каран от сган заптиета
кат най-лош престъпник, кат страшен комита.

Не щеше да гинеш в тъмницата днес,
удавен от скърби, бледен и злочест;
да мислиш, о, старче, с душа наранена,
как твоята челяд плаче нажалена,
да пышкаш във мрака без мир и без сън,
от вериги стряскан, от техния звън;
да бъдеш измъчван, бит немилостиво,
да чуваш как псуват злобно, нечестиво
рода ти нещастен и твой сан, и бог,
ти може да имаш конец най-жесток!
Ти може да свършиш стари си години
във някои глухи, азийски пустини,
де толкова братя днес душа берът
ил нощем внезапно, чрез най-люта смърт
ти тук да издъхнеш в таз влажна мърчина,
тъй както умряха двата Миладина;
или най-подиря за тежкий си грях,
изложен на хули, на позор и смях,
да бъдеш кат Левски, дякона юначен,
мъченик народен, на въже прикачен!...

Но дързай, о, старче, носи; кръста твой!
Търпи всичко гордо за народа свой!
Както ти, и той е разбит, окървавен.
Наший подвиг става по-свят и по-славен,
когато еднакво с юноши, деца
страдат и се късат старчески сърца;
когато кръв ясна еднакво окваси
русата главичка и белите власи:
че венеца бива по-пълн с красота,
кога й свит от ружи и снежни цветя;
че топли молитви до бога п? стигат,

---

1. Поп Кръстю от Ловеч, който предаде Левски.

когато от мрачен затвор се издигат.

Октомври 1876

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Надежда Владимирова и Инна Атанасова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8426>]